

MYRSKYLÄN KOULUN OHJAUSUUNNITELMA

Koulun ohjaussuunnitelma on jaoteltu kahteen vuosiluokkakokonaisuuteen. Tavoitteet ovat poimittu Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (OPH 2014a) oppilaanohjauksen vuosiluokkakokonaisuuksista.

1. Ohjaustyön tavoitteet vuosiluokilla 1-2: Koululaiseksi kasvaminen

Koulun oppilaan ohjauksen tavoitteet 1-2 vuosiluokilla ovat

- edistää oppilaiden opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä
- tukea vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista
- antaa ohjausta tavoitteiden asettamisessa
- antaa kannustavaa ja ohjaavaa palautetta tavoitteiden saavuttamisesta siten, että oppimaan oppimisen taidot vahvistuvat
- valita työtapoja ja palautteen antamisen tapoja, jotka mahdollistavat oppilaiden myönteisen käsityksen muodostumisen itsestään oppijoina ja ryhmän jäseninä
- ohjata vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen
- kannustaa osallisuuteen omassa lähiympäristössään. (OPH 2014a, 150-151.)

1.2. Ohjaustyön tavoitteet vuosiluokilla 3-6: Oppijana kehittyminen

Koulun oppilaan ohjauksen tavoitteet vuosiluokilla 3-6 ovat

- tukea oppilaita opiskelustrategioidensa tunnistamisessa ja kehittämisessä
- vahvistaa oppilaiden kykyä asettaa itselle tavoitteita ja arvioida tavoitteiden saavuttamista
- edistää oppilaiden oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä
- auttaa oppilaita omaksumaan erilaisia opiskelussa tarvittavia oppimisen, työskentelyn, tiedon omaksumisen sekä tiedonhallinnan taitoja ja menetelmiä
- auttaa oppilaita tunnistamaan oppiaineiden ominaispiirteitä sekä valitsemaan kuhunkin oppiaineeseen soveltuvia opiskelumenetelmiä
- tukea sosiaalisten taitojen ja ryhmässä toimimisen taitojen kehittymistä
- tukea oppilaita kehittämään elämässä tarvittavia taitoja
- tukea oppilaita vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään oppijana
- ohjata oppilaita tunnistamaan ja arvostamaan sekä omia että toisten vahvuuksia, kykyjä ja taitoja
- tukea oppilaita ottamaan vastuuta elämästään, opiskelustaan, valinnoistaan sekä toiminnastaan ryhmän ja lähiyhteisönsä aktiivisena jäsenenä ja toimijana
- tarjota mahdollisuuksia osallisuuteen ja vaikuttamiseen omassa kouluyhteisössä ja lähiympäristössä
- edistää oppilaiden opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä
- edistää oppilaiden ammatillisen kiinnostuksen heräämistä. (OPH 2014a, 207-208.)

2. OHJAUSTYÖN RAKENTEET JA TOIMINTATAVAT

2.1. Mitä ohjaus on?

Ohjaus on oppilaan kokonaisvaltaista tukemista ja ohjaamista hänen koko opintopolkunsa ajan. Ohjauksen tulee toimia myös kouluasteelta toiselle aina jopa työelämään asti. Oppilaan ohjauksen tulee olla koko koulun toimintaa ja koskea kaikkia kouluyhteisön aikuisia. Se on oppilaan kasvun ja kehityksen tukemista, oppimisprosessien ja opiskelun ohjausta eri oppimisympäristöissä. Jokaista oppilasta kunnioitetaan yksilönä, jolla on oikeus laadukkaaseen ja omiin tarpeisiinsa nähden riittävään ohjaukseen. Oppilaat ovat ohjauksessa aktiivisia ja osallistuvia. He arvioivat omaa oppimistaan ja toimintaansa. Ohjauksen avulla autetaan ja tuetaan oppilasta kuulumaan ryhmään sekä toimimaan ryhmän jäsenenä. Ohjauksella edistetään opiskeluvalmiuksien kehittymistä ja opintojen sujumista sekä tuetaan lasta ja nuorta elämään, koulutukseen ja uranvalintoihin liittyvissä päätöksissä. Ohjauksen tarkoituksena on lisätä oppilaan ja opiskelijan itsetuntemusta niin, että hän tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa.

2.2. Hyvän ohjauksen kriteerit

Hyvälle ohjaukselle on laadittu valtakunnalliset kriteerit. Hyvän ohjauksen kriteerit (OPH 2014b) on opetuksen ja koulutuksen järjestäjien työkalu ohjauksen korkean laadun tukemiseen sekä laadulliseen kehittämiseen.

Hyvän ohjauksen keskeisimmät kriteerit ovat:

- aktiivisuuden, osallisuuden ja vastuullisuuden tukeminen
- koulutuksen nivelvaiheet
- ohjaus koulutukseen ja uravalintoihin liittyvien päätösten tukena
- työelämätaidot ja työelämään tutustuminen
- vuorovaikutteinen yhteistyö ohjauksen tukena
- ohjauspalveluista tiedottaminen.

Katso lisää http://oph.fi/download/158573_hyvan_ohjauksen_kriteerit.pdf

2.3. Ohjauksen eettiset periaatteet

Ohjauksen peruseriaatteina ovat ohjattavan kunnioittaminen sekä ohjattavan hyvinvoinnin ja tasa-arvon edistäminen. Ohjaajan keskeisiä työvälineitä ovat hänen oma persoonansa ja ohjauksellinen asiantuntijuutensa. Ohjauksen tarkoituksena on auttaa ohjattavaa ymmärtämään omaa tilannettaan ja kohtaamaan elämänsä haasteita.

3. OHJAUSPOLKU

Koulussa annettavaa ohjausta määrittävät valtakunnalliset, kunnalliset ja koulukohtaiset säännökset ja ohjeistukset. Koko koulun ohjaustoimintaa jäsennetään vastuiden ja työnjaon mukaan.

Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, toisen asteen opintoihin ulottuva jatkumo (OPH 2014b, 6). Ohjauspolku on kuvaus ohjauksen keskeisimmistä vaiheista ja sisällöistä ala- ja yläkoulun siirtymävaiheesta peruskoulun ja toisen asteen siirtymävaiheeseen.

3.1. Ohjaus vuosiluokilla 1-2

Luokkien 1-2 ohjauksessa korostetaan siirtymävaiheen yhteistyötä ja tiedon siirtoa esikoulusta kouluun. Luokanopettaja perehdyttää lapset uuteen kouluympäristöön, koulun käytänteisiin ja uuteen

opiskeluympäristöön. Tavoitteena on mm. koulunkäyntitaitojen kehittäminen, oppilaan oman vastuun kasvattaminen ja sosiaalinen kasvaminen ryhmän jäsenenä.

Ohjauksessa korostetaan myös yhteistyötä huoltajien kanssa ja tehokasta tiedottamista. Myrskylän koulun luokanopettajat pitävät luokilleen arviointikeskusteluja sekä vanhempainvartteja ja järjestävät tarvittaessa yhteisiä vanhempainiltoja. Koulun yleinen tiedottaminen ja yhteydenpito vanhempien kanssa tapahtuu pääsääntöisesti Wilman kautta.

Varhaista puuttumista oppimisvaikeuksiin korostetaan ja se toteutetaan tuki- ja erityisopetuksen muodossa. Tukitoimien toteutuksessa luokanopettaja, erityisopettaja ja mahdollisesti myös koulunkäynninohjaaja tekevät yhteistyötä (Tukitoimet opetussuunnitelmassa luku 7)

3.2. Ohjaus vuosiluokilla 3-6

Oppilaan opiskelu muuttuu 2.-3. luokkien nivelvaiheessa uusien oppiaineiden ja kasvavan tuntimäärän myötä. Luokanopettaja toimii tämän muutoksen ohjaajana ja tukee oppilasta tarpeen mukaan. Ohjauksella pyritään tukemaan oppilaan osallisuutta luokka- ja kouluyhteisössä ja ohjataan oppilasta omalla toiminnallaan edistämään yhteisön hyvinvointia. Ohjauksen tavoitteena on myös vahvistaa itsenäistä ja vastuullista koulunkäyntiä.

Huoltajille tiedotetaan kolmannen luokan alkaessa opiskelun muutoksista ja sen tavoitteista. Huoltajille annetaan tietoa myös valinnoista ja uusien oppiaineiden opiskelusta. Tiedotus huoltajille tapahtuu pääsääntöisesti arviointikeskustelu, vanhempainvarttien, vanhempainiltojen ja Wilman välityksellä. Oppilaan hyvinvointia seuraa myös koulun oppilashuoltohenkilöstö, jonka jäsenille luokanopettaja voi esittää huolenaiheensa.

3.3. Ohjaus nivelvaiheessa 6. luokalta 7. luokalle

Koulunkäynti muuttuu yläluokille siirryttäessä monella lailla: oppilas saa uusia luokkakavereita, uuden luokanvalvojan, useita eri aineenopettajia ja koulutuntien määrä kasvaa. On tärkeää, että oppilasta valmistetaan tähän muutokseen viimeisinä alakoulun vuosina.

Oppilaiden siirtymää valmistellaan yhteistyössä ala- ja yläkoulun välillä. Keväällä järjestetään koulujen väliset tiedonsiirtopalaverit, jotta oppilaiden opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät tiedot siirtyvät oppilaan opinpolun nivelvaiheessa. Tietoja käytetään myös luokkien muodostamisen tukena. Huomiota kiinnitetään erityisesti tukea tarvitsevien oppilaiden tiedonsiirtoon ja sujuvaan siirtymään yläkouluun. Nivelämisen päätoimijoina koulussamme ovat luokanopettajat, erityisopettajat ja rehtori. Tulevat seitsemäsluokkalaiset kutsutaan keväällä tutustumaan yläkouluun. Lisäksi on oppilaille ja huoltajille yhteinen tutustumisilta.

4. Työnjako ohjauksessa

Luokanopettaja

Luokanopettaja vastaa vuosiluokilla 1-6 valvontaluokkansa asioista. Luokanopettaja tukee oppilaan kasvua ja kehitystä sekä oppimista ja opiskelua. Luokanopettaja vastaa oman luokkansa oppilaiden opintojen etenemisen seuraamisesta ja huolehtii siitä, että oppilas saa tarvitessaan apua opiskeluvaikeuksissa tai muissa ongelmissa. Lisäksi luokanvalvoja pitää yhteyttä huoltajiin esimerkiksi poissaolojen seurannasta.

Erityisluokanopettaja

Erityisluokanopettaja tukee oppilaan kasvua ja kehitystä sekä oppimista ja opiskelua. Erityisluokanopettaja vastaa oman luokkansa oppilaiden opintojen etenemisen seuraamisesta ja huolehtii siitä, että oppilas saa tarvitessaan apua opiskeluvaikeuksissa tai muissa ongelmissa. Erityisluokanopettaja edistää oppilaan integroitumista yleisopetuksen ryhmiin. Erityisluokanvalvoja pitää yhteyttä huoltajiin esimerkiksi poissaolojen seurannasta.

ELA, laaja alainen erityisopettaja

Erityisopetus järjestetään yksilö-, pienryhmä- ja samanaikaisopetuksen muodossa. Erityisopettaja seuraa oppilaiden koulunkäyntiä ja pitävää tarvittaessa yhteyttä vanhempiin ja opiskeluhuoltoryhmään. Erityisopettaja tekee oppimiseen liittyviä testejä. Tarvittaessa erityisopettaja lähettää oppilaan jatkotutkimuksiin.

Koulunkäynninohjaaja

Koulunkäynninohjaaja avustaa ja tukee oppilaan oppimisprosessin eri vaiheissa siten, että oppilaan omatoimisuus ja itsenäisyys korostuvat. Koulunkäynninohjaajat työskentelevät yleisopetuksen luokissa sekä ala- että yläkoulussa. Koulunkäynninohjaajat tekevät yhteistyötä opettajan kanssa. Päävastuu opetustyöstä on opettajalla. Koulunkäynninohjaaja vastuu on tukea oppijan itsenäistymistä ja oppimiskykyä, pitää järjestystä ja olla mukana kasvatustilanteissa sekä avustaa oppilaan mahdollisissa päivittäiseen terveydenhoitoon liittyvissä tilanteissa. Koulunkäynninohjaajan työ on yhteistyötä, jota tehdään opettajien lisäksi myös perheiden kanssa.

Terveydenhoitaja

Koulussamme toimii terveydenhoitaja. Kouluterveydenhoitaja huolehtii oppilaiden terveydenhuollosta. Kouluterveydenhoitaja tekee oppilaille terveystarkastuksia ja seulontatutkimuksia. Hän seuraa oppilaiden kasvua ja kehitystä, selvittää oppilaiden kanssa heidän ongelmiaan, tukee oppilaita ja heidän vanhempiaan kasvatustyössä. Terveydenhoitaja tapaa oppilaat vuosittain. Ensimmäisen ja viidennen luokan oppilaille tehdään laaja terveystarkastus, jossa on terveydenhoitajan lisäksi lääkäri. Tarkastukset perustuvat valtakunnalliseen asetukseen ja niissä arvioidaan lapsen tai nuoren sekä samalla koko perheen hyvinvointia. Vanhempien tai huoltajien toivotaan osallistuvan laajaan terveystarkastukseen. Tarkastuksiin pyydetään myös opettajan arvio koulunkäynnistä. Terveydenhoitaja tekee yhteistyötä oppilaskohtaisissa asioissa vanhempien, opettajien, oppilashuoltoryhmän sekä muiden sosiaali- ja terveysalan asiantuntijoiden kanssa. Terveydenhoitaja vastaa myös kouluterveydenhuollosta tiedottamisesta oppilaille, vanhemmille ja opettajille.

Koululääkäri

Koululääkäri tekee terveydenhoitajan kanssa laajat terveystarkastukset ensimmäisen, viidennen ja kahdeksannen luokan oppilaille.

Koulupsykologi

Koulupsykologin työhön sisältyy oppimista ja hyvinvointia edistävää ja niiden esteitä selvittävää työtä, ongelmia ennaltaehkäisevää työtä, korjaavaa työtä ja tuen koordinoitua. Koulupsykologi tarkastelee ilmiöitä ja ongelmia niin yksilön, perheen, ryhmän, yhteisön kuin organisaationkin näkökulmista. Keskeisiä työmuotoja ovat mm. konsultatiivinen työ, suora asiakastyö lasten, nuorten ja heidän perheidensä kanssa, verkostotyöskentely ja monialainen opiskelijahuoltotyö yhteisöllinen

oppilashuolto, suunnittelu- ja kehittämistehtäviin osallistuminen. Koulupsykologiin voi olla yhteydessä huoltaja tai koulun henkilökuntaan kuuluva.

Koulukuraattori

Kuraattorin tehtävä on toimia oppilaiden ja perheiden apuna ja tukena. Kuraattorin kanssa voi keskustella koulunkäyntiin, kotiasioihin ja kaverisuhteisiin liittyvistä asioista. Kuraattori ottaa myös tarvittaessa yhteyttä koteihin. Kuraattori tekee yhteistyötä vanhempien kanssa ja on oppilashuoltoryhmän vakituinen jäsen.

Rehtori

Rehtorin tehtävänä on suunnitella, koordinoida, tiedottaa ja toteuttaa koulun opetus- ja kasvatustyötä muun henkilöstön kanssa. Rehtori on koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän johtaja ja koulun pedagoginen johtaja, joka viime kädessä vastaa kaikesta toiminnasta koulussa.

Oppilaskuntaa ohjaava opettaja

Koulun oppilaskuntatoiminnasta vastaa kaksi luokanopettajaa: Oppilaskunnan ohjaavat opettajat tukee ja koordinoi oppilaskunnan toimintaa. Toiminnan tavoitteena on osallistaa oppilaita koulun yhteisten asioiden hoitamisessa ja kuulla oppilaskunnan mielipidettä koulun asioissa. Oppilaskunnan ohjaavat opettajat auttavat oppilaskunnan hallituksen kokousten järjestelyissä, toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

KODIN JA KOULUN OHJAUSYHTEISTYÖ

Kodin ja koulun välistä yhteistyötä tehdään monin tavoin. Yhteistyö kotien kanssa tapahtuu pääsääntöisesti Wilman kautta. Lisäksi luokanopettajat pitävät arviointikeskusteluja, vanhempainvartteja ja järjestävät vanhempainiltoja. Oppilaiden huoltajat otetaan monipuolisesti mukaan koulun toimintaan. Koulun vanhempainyhdistys on tärkeä linkki kodin ja koulun välillä.

KOULUN TYÖELÄMÄYHTEISTYÖ

Työelämään tutustumisen tavoitteena on luoda oppilaalle käsitystä siitä, mitä ihmiset tekevät yhteiskunnassa. Omassa arjessaan, koulussa, oppilaat näkevät vain hyvin suppean määrän ammatteja. Tärkeää on myös tutustua oman kotiseudun elinkeinoelämän rakenteeseen ja ammattipohjaan tulevia jatko-opintoja ja omaa uravalintaa ajatellen. Myös koulussa opittavien tietojen ja taitojen hyödyntäminen ja tarpeellisuus työelämässä nostaa opiskelumotivaatiota. Myrskylän koululta osallistutaan YRITYSKYLÄ-oppimiskokonaisuuteen. Lisäksi valinnaiskurssina on toiminut "Yrittäjäsankarit".

Työelämäyhteistyö vuosiluokilla 1-2 liittyy erilaisten ammattien esittelyyn. Oppilaiden vanhempia voidaan kutsua kouluun kertomaan omista ammateistaan. Oppilaiden kanssa voidaan toteuttaa Nuori yrittäjyys -polun Minä + sinä = me -ohjelmaa, jossa tuetaan leikinomaisin keinoin lasten myönteistä minäkuvan kehittymistä, vastuuntuntoa sekä yhteistyökykyä. Oppijalähtöinen työtapo rohkaisee lapsia toteuttamaan itseään aktiivisesti omien erityisominaisuuksien mukaan. Ohjelma kannustaa etsimään ja oppimaan asioita omasta itsestä ja toisista. Yhdessä tehdään ongelmaratkaisuja ja luovuutta vaativia tehtäviä, joiden avulla lapset oppivat ymmärtämään yhteistyön ja erilaisten taitojen merkityksen. Näin lasten tiedostavat oman ainutlaatuisuutensa ja oppivat kunnioittamaan toisten taitoja. (<http://nuoriyrittajyys.fi/ohjelmat/ny-mina-sina-me-1-2-lk/>)

Työelämäyhteistyö vuosiluokilla 3-6 voi sisältää luokan vierailuja eri työpaikoille mahdollisuuksien mukaan. Luokkaan voidaan kutsua myös jonkin ammatin edustaja kertomaan työstään. Neljännellä luokalla voidaan toteuttaa NY opintokokonaisuus ”Mitä ihmiset tekevät kaupungissa?” Siinä oppilas oppii ymmärtämään ja hahmottamaan yhteiskunnan rakennetta ja pelisääntöjä sekä tutustuu joukkoon ammatteja (<http://nuoriyrittajyys.fi/ohjelmat/ny-mita-ihmiset-tekevat-3-4-lk/>). Kuudennella luokalla vieraillaan mahdollisuuksien mukaan Yrityskylässä, joka on toiminnallinen oppimisympäristö. Se on koululaisten oma yhteiskunta, pienoiskaupunki, jossa oppilas työskentelee omassa ammatissaan saaden palkkaa tekemästään työstä. Lisäksi oppilas oppii toimimaan kuluttajana ja kansalaisena osana yhteiskuntaa. (<http://yrityskylä.fi/mika-yrityskylä/> .)

MONIALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET

Monialaiset oppimiskokemukset edistävät laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Koulun vuosisuunnitelmassa kuvataan vähintään kaksi lukuvuoden aikana toteutettavaa monialaista oppimiskokonaisuutta. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelu on yhteistyötä, johon kaikki opettajat osallistuvat ja johon myös oppilaat osallistuvat. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelu, toteutus ja arviointi on prosessi, joka kehittyy toiminnan edetessä. Monialaisia oppimiskokonaisuuksia voidaan toteuttaa esimerkiksi erilaisin teemapäivin ja -viikoin, leirikouluina ja muina tapahtumina.